

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2013-02-15

Innehåll

1. Skolledningens förklaring	2
2. Vision	2
3. Övergripande mål	2
4. Uppdrag	2
5. Definitioner	3
6. Kartläggning	4
7. Ansvar och resurser	4
8. Delaktighet och kommunikation	6
9. Utvärdering, kvalitetssäkring och uppdatering	7
10. Likabehandlingsarbetets delar	7
11. Rutiner i likabehandlingsarbetet	8
<u>Bilaga:</u>	
Webbaserad enkät	10

1. Skolledningens förklaring

Alla människor har lika värde. Ingen elev i vår skola ska utsättas för diskriminering eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Ingen ska heller utsättas för kränkande behandling. I följande likabehandlingsplan tydliggörs mål, uppdrag, definitioner och begrepp samt rutiner för den årliga kartläggningen. Syftet är att alla ska vara delaktiga och veta vad som ska göras för att *främja* likabehandling, för att *förebygga* diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla i skolan ska veta vilka åtgärder som ska vidtas vid inträffad händelse. Dessutom visas hur måluppfyllelsen ska *följas upp* och *utvärderas*.

Rektorerna, Luleå Gymnasieskola

2. Vision

Luleå Gymnasieby är en lärmiljö med kunskap och framtidstro i centrum. Skolan kännetecknas av en god arbetsmiljö där man känner sig trygg och respekterad och där alla har rätt att lyckas och behandlas på ett likvärdigt sätt.

3. Övergripande mål

- Diskriminering och trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder skall inte förekomma i skolmiljön.
- Kränkande behandling skall inte förekomma i skolmiljön.
- Förekomsten av fördomar kopplade till diskrimineringsgrunderna ska motverkas i verksamheten.
- Andemeningen i likabehandlingsplanen ska genomsyra det vardagliga arbetet i skolan.

4. Uppdrag

Vårt uppdrag är att främja elevers lika rättigheter samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsarbetet regleras i tre styrdokument:

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (6 kap)
- Förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

5. Definitioner

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Med begreppet *likabehandling* menas att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte att alla elever ska behandlas lika. Med *diskrimineringsgrund* menas de kategorier av personer som skyddas av diskrimineringslagstiftningen. De sju *diskrimineringsgrunderna* är:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder.

Med *könsöverskridande identitet eller uttryck* menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. *Könsöverskridande identitet* omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck.

Med *etnisk tillhörighet* menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Med *funktionshinder* menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Med *sexuell läggning* menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Diskriminering inom skolan sker när man på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad pga en förälder eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera. Diskrimineringen kan vara direkt eller indirekt: *Direkt diskriminering* innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. *Indirekt diskriminering* sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som kan verka neutralt men som i praktiken missgynnar någon elev.

Gemensamt för *trakasserier* och *kränkande behandling* är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Trots namnet behöver inte sexuella trakasserier ha koppling till en diskrimineringsgrund.

6. Kartläggning

Likabehandlingsarbetet ska utgå från en kartläggning av nuläget.

Varje rektor ska inom sitt verksamhetsområde systematiskt kartlägga nuläget och göra en analys av resultatet.

Genomförande:

- Under vecka 11-12 ska *samtliga elever i år 1 och 2* svara på en webbaserad enkät <http://www.lulea.se/likabehandling> Se bilaga sid 10.
- Mentor ansvar för enkätens genomförande i sin mentorsgrupp.
 - Mentor går igenom de olika begreppen i likabehandlingsplanen med eleverna.
 - Mentor är tydlig med att enkäten besvaras anonymt.
 - **OBS!** Uppmana eleverna att vara noggranna när de anger Skolform och Enhet.
- Sammanställningen görs via den webbaserade enkäten. Ansvarig kurator inom rektorsområdet tar ut sammanställningen av enkäten för varje program. Analysen av enkätsvaren görs i elevteamet¹, senast vecka 16.
- Rektor upprättar i samråd med elevteamet och programlaget en handlingsplan.
 - Handlingsplanen ska beskriva hur eleverna involverats i arbetet.

7. Ansvar och resurser

Alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Personal som får kännedom om att en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla detta till rektor.

¹ Elevteam: Elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och rektor

Utöver detta har olika yrkesgrupper inom skolan specifika ansvarsuppgifter:

7.1. Rektors ansvar

Rektorerna har det övergripande ansvaret inom sina respektive verksamheter och dessutom ett kollektivt ansvar för hela gymnasieskolan.

En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. *Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.*

Rektor ansvarar för att genomföra kartläggning av den egna organisationen och i vilka situationer eleverna känner sig otrygga. Rektor ansvarar också för en analys av kartläggningen för att identifiera problem och risker i den egna verksamheten. Utifrån analysen fattar rektor, i samråd med elever och personal, beslut om vilka insatser som behövs för att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

7.2. Mentorers ansvar

Mentorernas ansvar är att arbeta förebyggande med sina elever och dessutom tidigt upptäcka och följa upp när avvikelser mot skolans regler, normer och mål förekommer samt anmäla detta till rektor. Mentorerna skall även involvera eleverna att arbeta i enlighet med vision, mål och kartläggning i likabehandlingsplanen.

7.3 Undervisande lärares ansvar

Undervisande lärares ansvar är att agera tidigt och tydligt för att i undervisningssituationen främja elevers likabehandling samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Lärare rapporterar också avvikelser till rektor.

7.4. Elevassistenters ansvar

Elevassistenter arbetar vanligen med stöd åt elever med funktionshinder. De har ett särskilt ansvar att agera i samband med diskriminering, trakasserier och kränkningar samt rapportera till rektor.

7.5. Elevhälsans ansvar

Elevhälsans² ansvar är att stödja framför allt mentorer i deras arbete. Elevhälsan stödjer också rektor i det övergripande arbetet. Skolsköterska ansvarar för att genomföra, analysera och till rektor rapportera hälsosamtal i åk 1. Kurator ansvarar för sammanställningen av enkäten vid kartläggningen och att rapportera till rektor.

² Elevhälsan: Skolsköterska, kurator, specialpedagog, arbetsterapeut och skolpsykolog

7.6. Servicepersonalens och studievägledarnas ansvar

Servicepersonal – skolassistenter, vaktmästare, lokalvårdare och måltidspersonal – och studievägledarna ska verka för att miljön i skolan gynnar likabehandling. Samtliga rapporterar också avvikelser till rektor.

8. Delaktighet och kommunikation

Likabehandlingsplanen ska förnyas inför varje läsår och en process kommer därför att kontinuerligt genomföras för att kartlägga och analysera utvecklingen av likabehandlingen på skolan samt hur arbetet enligt planen fortskrider.

Viktiga delar för att kontinuerligt kartlägga, utveckla och förankra arbetet i likabehandlingsfrågor så att vi styr mot våra mål är:

Aktivitet	Tid	Ansvar
▪ Förankring bland personal	Varje läsårsstart	Rektor
▪ Information till nyanställda	Vid nyanställning	Rektor
▪ Förankring bland elever	Varje läsårsstart	Mentor
▪ Information till föräldrar, åk1	Varje läsårsstart	Mentor
▪ Hälsosamtal	Under årskurs ett	Skolsköterska
▪ Utvecklingssamtal	Varje termin	Mentor
▪ Mentorsuppföljningar	Varje termin	Mentor/Elevteam
▪ Arbetsplatsträffar	Kontinuerligt	Rektor
▪ Elevråd/Programelevråd	Kontinuerligt	Rektor
▪ Elevteamsmöte	2-4 gånger/månad	Rektor
▪ Elevenkäten (bilaga1)	Vecka 11-12 årligen (åk 1 och 2)	Rektor
▪ Analys av enkät	Senast vecka 16	Rektor
▪ Uppdatering av likabehandlingsplanen	Inför varje läsår	Rektor

Aktiviteterna ingår i våra rutiner. Därutöver sker ett antal aktiviteter vid behov, till exempel kompetensutvecklingsinsatser och temaundervisning samt specifika åtgärder i samband med händelser i verksamheten.

9. Utvärdering, kvalitetssäkring och uppdatering

Likabehandlingsarbetet utvärderas varje läsårsslut genom enkäter till åk 1 och 2 samt i dialoger med elevföreträdare och personal. Resultatet dokumenteras i rektorernas kvalitetsredovisningar. Därpå uppdateras planen och fastställs innan start av nästa läsår.

Rapporterad diskriminering, trakasseri, kränkande behandling och vidtagna åtgärder skall dokumenteras och rapporteras enligt gällande rutiner.

10. Likabehandlingsarbetets delar

Arbetet för att främja elevers likabehandling samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, struktureras här i fyra delar.

10.1. Främjande

Främjandearbetet handlar främst om att skapa en miljö som främjar arbetet för likabehandling vilket innebär att arbeta i enlighet med vår vision för likabehandling:

Luleå Gymnasiety är en lärmiljö med kunskap och framtidstro i centrum. Skolan kännetecknas av en god arbetsmiljö där man känner sig trygg och respekterad och där alla har rätt att lyckas och behandlas på ett likvärdigt sätt.

Med stark och tydlig fokusering på visionen ökar förutsättningarna för att vi skall nå de övergripande målen:

- Diskriminering och trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder skall inte förekomma i skolmiljön.
- Kränkande behandling skall inte förekomma i skolmiljön.
- Förekomsten av fördomar kopplade till diskrimineringsgrunderna ska mot-verkas i verksamheten.
- Andemeningen i likabehandlingsplanen ska genomsyra det vardagliga arbetet i skolan.

10.2. Förebyggande

I arbetet för att förebygga händelser som avviker från våra mål är kompetensutveckling av personal och handledare samt undervisning av våra elever i likabehandlingens juridiska och etiska aspekter avgörande. Lika betydelsefullt är det att mentorerna arbetar för att stärka gemenskap mellan eleverna genom samtal och aktiviteter. Det är också viktigt att vara observant på hur våra elever mår, där både elevteamet och mentorer har stort ansvar.

10.3. Åtgärdande

När det trots allt inträffar att elever diskrimineras, trakasseras eller behandlas kränkande av annan elev eller av personal måste vi agera genom att följa gällande rutiner. Det är viktigt att agera snabbt.

10.4. Uppföljande

För att vårt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete ska utvecklas måste det följas upp i alla sina delar. Det sker främst genom att undersöka hur våra elever själva upplever situationen, till exempel i elevhälsosamtal och i samtal som mentorer kontinuerligt för med sina elever i grupp och enskilt, samt i den årliga kartläggningen.

11. Rutiner i likabehandlingsarbetet

Syfte	Aktivitet	Tid	Ansvar
Främjande	<ul style="list-style-type: none"> Genomgång av likabehandlingsplanen och gällande rutiner. 	Läsårsstart	Rektor/mentor
	<ul style="list-style-type: none"> Strävan efter en lärmiljö med kunskap och framtidstro i centrum, präglad av att eleverna blir respekterade och sedda som individer. 	Kontinuerligt	Rektor/all personal
	<ul style="list-style-type: none"> Planering så att alla ska kunna delta i skolans aktiviteter, t.ex. friluftsdagar och studieresor. 	Kontinuerligt	Rektor/mentor
	<ul style="list-style-type: none"> Efterlevnad av skolans ordningsregler. 	Kontinuerligt	Mentor
Förebyggande	<ul style="list-style-type: none"> Kompetensutveckling av personal 	Vid behov	Rektor
	<ul style="list-style-type: none"> Utbildning av handledare (praktik, APU/APL) 	Vid behov	Rektor/Lärare
	<ul style="list-style-type: none"> Temaundervisning för elever 	Vid behov	Rektor
	<ul style="list-style-type: none"> Teambuilding för elever 	Läsårsstart åk 1	Mentor
	<ul style="list-style-type: none"> Fokus på närvaro 	Kontinuerligt	Mentor
	<ul style="list-style-type: none"> Överlämningar från grundskolan³ 	Före läsårsstart	Rektor
	<ul style="list-style-type: none"> Handledning 	Vid behov	Skolpsykolog/skolkurator

³ Elever med särskilda stödbehov ”överlämnas” under vårterminen enligt särskild planering.

Åtgärdande ⁴	<p>När kränkningar inträffar: (Se ”Ärendegång vid oro för elevens studiesociala situation” Steg 2C)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentation <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Dokumentation av händelse⁵ 1.2. Information till mentor/elevhälsa/rektor 1.3. Rektor anmäler till huvudman. 1.4. Upprättande av handlingsplan 2. Kartläggning 3. Samtal med berörda med överenskommelse⁶ 4. Uppföljning av åtgärder 	<p>Snarast möjligt</p> <p>Snarast möjligt</p> <p>Snarast möjligt</p> <p>Efter två veckor, samt vid behov ytterligare uppföljningar</p>	<p>Den som uppmärksammat/mentor</p> <p>Mentor</p> <p>Mentor</p> <p>Mentor</p>
	<p>När kränkningar inte upphör: (Se ”Ärendegång vid oro för elevens studiesociala situation” Steg 3C)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Upprättande av ny handlingsplan som kan innehålla <ul style="list-style-type: none"> - professionell hjälp för att ändra kränkarens beteende - polisanmälan - skriftlig varning - förflyttning - avstängning - utskrivning 		<p>Rektor samt BUN vid avstängning och utskrivning</p>
Uppföljande	<ul style="list-style-type: none"> • Hälsosamtal 	Åk 1	Skolsköterska
	<ul style="list-style-type: none"> • Mentorsuppföljningar, utvecklings-samtal 	September, mars Oktober, april	Rektor
	<ul style="list-style-type: none"> • Enkät åk 1 och 2 	v. 11-12	Rektor
	<ul style="list-style-type: none"> • Analys av enkät 	Senast v. 16	Rektor

⁴ Åtgärderna förutsätter att det är elev som kränker elev. När personal kränker elev är det rektor som ansvarar för åtgärder. Också när elever kränker personal skall åtgärdsplan upprättas under rektors ansvar. När rektor kränker så ska huvudmannen utse vem som ansvarar för utredningen.

⁵ Blankett ”**Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling – tillbud/händelse**”. (Bilaga 1 i ”Ärendegång vid oro för elevens studiesociala situation” och ”OSIS” (Bilaga 2 i ”Ärendegång vid oro för elevens studiesociala situation”).

⁶ Intervjumall och blankett för överenskommelse (Bilaga 3,4a och 4b i ”Ärendegång vid oro för elevens studiesociala situation”).

År 1
 År 2
 År 3

Gymnasiesärskola/Gymnasieprogram (välj i nedanstående meny) *

Skolform Enhet

Upplevelse av diskriminering, trakasseri och kränkning.

	1. Aldrig	2. Sällan/ ibland	3. Ofta	4. Alltid
Jag blir väl behandlad av personal på skolan.	☐	☐	☐	☐
Jag blir väl behandlad av eleverna på skolan.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett kön.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett etnisk tillhörighet.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett religion eller annan trosuppfattning.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett sexuell läggning.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett funktionshinder.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett könsöverskridande identitet.	☐	☐	☐	☐
Alla elever behandlas likvärdigt oavsett ålder.	☐	☐	☐	☐
Språkbruket på skolan är fritt från skällsord som ”dampunge”, ”hora”, ”blatte” och ”böggjävvel”.	☐	☐	☐	☐
Jag blir väl behandlad på "nätet"	☐	☐	☐	☐

Trygghet

Jag känner mig trygg på väg till och från skolan.	☐	☐	☐	☐
Jag känner mig trygg på skolan.	☐	☐	☐	☐
Jag känner mig trygg på Hälsans Hus.	☐	☐	☐	☐
Jag känner mig trygg i matsalen.	☐	☐	☐	☐

Övriga kommentarer